

Cuprins

Anticariat	5
I. Fantázia în primejdie	17
II. Convocarea lui Atréu	31
III. Străvechea Moria	47
IV. Ygramul cea Multă	63
V. Bi-sihaștrii	75
VI. Cele trei porți fermecate	85
VII. Glasul tăcerii	101
VIII. În țara bătăușilor	119
IX. Orașul Strigoilor	133
X. Zborul spre Turnul de Fildes	149
XI. Crâiasa Copilă	163
XII. Bătrânul de pe Muntele Călător	175
XIII. Perelin, pădurea nopții	189
XIV. Goab, desertul culorilor	201
XV. Graograman, Moartea Multicoloră	215
XVI. Amarganth, orașul de argint	227
XVII. Un balaur pentru viteazul Hynreck	245
XVIII. Aharaii	263
XIX. Tovarășii de drum	277
XX. Mâna văzătoare	291
XXI. Mănăstirea stelelor	309
XXII. Bătălia pentru Turnul de Fildes	325
XXIII. Vechiul oraș al împăraților	345
XXIV. Atuola Doamna	365
XXV. Mina de imagini	383
XXVI. Apele vieții	395

MICHAEL ENDE (1929-1995) este unul dintre cei mai populari autori germani de literatură pentru copii. A scris piese de teatru, poezii și romane fantastice, dintre care multe au fost dramatizate sau ecranizate. De același autor: *Jim Knopf und Lukas der Lokomotivführer* (1960), *Momo* (1973, distins în 1974 cu Deutscher Jugendliteraturpreis; Polirom, 2012, 2016), *Linum Larum Willi Warum* (1978), *Der Spiegel im Spiegel. Ein Labyrinth* (1984), *Die Geschichte von der Schüssel und vom Löffel* (1990).

Pentru *Povestea fără sfârșit*, Michael Ende a primit numeroase premii literare germane și internaționale. Cartea a fost ecranizată de Wolfgang Petersen în 1984 și tradusă în peste 35 de limbi.

Lucrare apărută cu acordul COPYRO – Societate de Gestiune Colectivă a Drepturilor de Autor

Michael Ende, *DIE UNENDLICHE GESCHICHTE*

The first edition of the book was published in 1979.

Cover illustration: Claudia Seeger

Cover design: Michael Kimmerle

© 1979, 2004 by Thienemann Verlag (Thienemann Verlag GmbH), Stuttgart/Wien

© 2005, 2016 by Editura POLIROM, pentru ediția în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,

sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

ENDE, MICHAEL

Povestea fără sfârșit / Michael Ende; trad. de Yvette Davidescu. – Iași: Polirom, 2016

ISBN: 978-973-46-6129-9

Davidescu, Yvette (trad.)

821.112.2-31=135.1

Printed in ROMANIA

Michael Ende

Povestea
fără sfârșit

Traducere de Yvette Davidescu

POLIROM
2016

os, Atréu intrase prin poarta posomorâtă a Orașului Strigoilor și începuse să colinde ulițele strâmbe, ca apoi să sfârșească atât de tragic în curtica dosnică și murdară, dar în aceeași clipă, sus în văzduh, Fuhur, balaurul-noroc alb, avu parte de o descoperire

cât se poate de uimitoare.

Aflat și acum în căutarea micului său stăpân și prieten, urcase foarte sus printre norii și palele de negură ale cerului și se uita împrejur. În toate direcțiile se întindea marea ce nu se liniștea decât foarte încet după furtuna năprasnică ce-o răscolise până-n străfunduri. Dintr-o dată, Fuhur zări la mare depărtare ceva ce nu-și putea explica. Era ca o rază de lumină aurie ce strălucea și se stingea la intervale regulate, strălucea și iar se stingea. Iar raza de lumină părea că se îndreaptă anume spre el, spre Fuhur.

Cât putu mai repede se apropie de acel loc, iar când pluti în sfârșit peste el, își dădu seama că străfulgerările porneau din adâncurile apelor, poate chiar din fundul mării.

După cum s-a spus și mai înainte, balaurii-noroc sunt făpturi din aer și foc. Apa este un element ce nu le e doar străin, ci și extrem de periculos. În apă, ei se pot stinge cu adevărat precum o flacără – în cazul în care nu se înăbușă mai înainte, căci ei respiră neconținut aerul, cu întregul lot trup, prin cei o sută de mii de solzi sifefii. Se și hrănesc totodată cu aer și cu căldură, iar vreo altă hrană nu le mai e de trebuință, dar fără aer și căldură nu pot trăi decât foarte scurt timp.

Fuhur nu știa ce să facă. Nici nu știa ce erau ciudatele clipiri de acolo, de jos, din adâncurile mării și dacă aveau vreo legătură cu Atréu.

Totuși nu stătu mult pe gânduri. Zvâcni foarte sus în văzduh, apoi se întoarse cu capul în jos, își apropie labele strâns de trupul ce-l ținu țeapăn și drept ca un băț și se lăsă să cadă în adâncuri. Se scufundă în mare cu un pleoscăit grozav, încât apa stropi ca dintr-un imens havuz. La început își pierdu cunoștința din pricina izbiturii puternice, pe urmă se strădui însă să-și deschidă ochii roșii-rubinii. Acum zări sclipirea foarte aproape de el, ceva mai jos, doar la câteva lungimi ale propriului său trup. Apa îi învăluia corpul și începu să facă bășicuțe ca într-o oală înainte de a începe să fiarbă. Totodată simțea cum se răcorește și cum puterile îl lasă. Cu ultimele forțe se lili

să se afunde încă mai adânc – iar acum văzu sursa de lumină atât de aproape, încât putea s-o atingă. Era AURYN, strălucirea! Din fericire, talismanul rămăsese agățat cu lanțul de o ramură de mărgean ieșind din peretele unei văgăuni de stâncă – căci altfel giuvaierul s-ar fi scufundat într-un abis fără fund.

Fuhur se întinse spre giuvaier, îl desprinse și își petrecu lanțul în jurul gâtului, pentru a nu-l pierde – căci simțea că îndată avea să-și piardă cunoștința.

Când își reveni în simțiri, la început nici nu știu ce-i cu el, căci spre mare lui mirare zbura din nou prin văzduh peste mare. Zbura cu foarte mare luteală într-o direcție anumită, cu mult mai repede decât i-ar fi îngăduit puterile lui sfârșite. Încercă să zboare ceva mai încet, dar fu nevoit să constate că trupul său nu-i mai dădea ascultare. O altă voință, mult mai puternică decât a lui, pusese stăpânire pe trupul său și-l conducea acum. Iar această voință pornea de la AURYN, pe care îl purta de lanț în jurul gâtului.

Ziua era pe sfârșite și se însera când Fuhur zări, în sfârșit, în depărtare malul mării. Ținutul de dincolo de mal nu se prea vedea, părea să fie cufundat în neguri. Când se apropie mai mult, își dădu seama că cea mai mare parte a ținutului fusese înghițită de acel neant care făcea ca ochii să doară atât de tare, de parcă ar fi orbit.

Dacă ar fi putut hotărî după propria lui voință, Fuhur ar fi făcut acum cale întoarsă. Forța tainică a giuvaierului îl silea însă să zboare drept înainte. Iar foarte curând află și de ce, căci în mijlocul nesfârșitului neant descoperi brusc o mică insulă ce încă mai rezista, o insulă de case cu crestele acoperișurilor ascuțite și cu turnuri strâmbe. Fuhur bănuia acum pe cine va găsi acolo și zbura spre țel mănânat de forța puternică a talismanului, dar și de propria lui voință. În curticica lipsită de lumină unde zăcea Atréiu lângă lupul-vârcolac mort, se întunecase aproape complet. Amurgul cenușiu ce mai pătrundea în luminatorul îngust dintre case abia dacă mai ajungea pentru a deosebi trupul mai deschis al băiatului de blana neagră a monstrului. Și cu cât se întuneca mai tare, cu atât mai mult arătau amândoi ca unul singur.

Atréiu renunțase de mult la orice încercare de a se desprinde din menghinea de oțel a mușcăturii lupului. Era într-o stare

semiinconștientă în care vedea din nou în fața ochilor bivolul purpuriu din Marea Ierboasă pe care nu-l vânase. Uneori îi striga pe ceilalți copii, tovarășii săi de vânătoare, care probabil acum ajunseseră cu toții vânători adevărați. Nu-i răspundea însă nimeni. Numai bivolul uriaș stătea nemișcat în fața lui și-l privea. Atréiu își strigă căluțul, Artax. Dar nici el nu veni și nici nechezatul său limpede nu se auzea nicăieri. O strigă și pe Crăiasa Copilă, dar tot zadarnic. Nu-i mai putea explica nimic. Nu ajunsesese nici vânător, nu mai era nici sol, nu mai era nimeni.

Atréiu capitulase.

Pe urmă mai simți însă și altceva: neantul! Probabil că acum ajunsesese foarte aproape. Atréiu simțea din nou forța aceea îngrozitoare ca un fel de ameteală. Se îndreptă și, gemând, își smuci piciorul. Dar dinții nu-i dădeau drumul.

De fapt, era spre norocul lui. Căci dacă dinții lui Gmork nu l-ar fi ținut locului, Fuhur ar fi sosit totuși prea târziu.

Așa se făcu însă că Atréiu auzi dintr-o dată glasul de bronz al balaurului-noroc venind de sus din țării:

— Atréiu! Ești aici? Atréiu!

— Fuhur! strigă Atréiu.

Apoi își duse amândouă mâinile pâlnie la gură și strigă în sus:

— Sunt aici! Fuhur! Fuhur! Sunt aici!

Și strigă așa mereu și mereu.

Pe urmă văzu trupul alb al lui Fuhur pălpâind ca un fulger viu în trecere prin micuțul petic de cer stins, la început foarte departe, la mare înălțime, pe urmă a doua oară mai aproape. Atréiu striga și tot striga, iar balaurul-noroc răspundea cu glasul său de clopot. În sfârșit, cel de-acolo de sus îl zări pe cel de jos, mărunț ca un biet gândăcel într-o gaură intunecoasă.

Fuhur porni să aterizeze, dar curtica dosnică era strâmtă, se și innoptase, iar la coborâre balaurul dădămă una dintre crestele ascuțite ale acoperișului. Șarpanta se prăbuși cu un zgomot asurzitor. Fuhur simți cum îl străfulgeră durerea – își făcuse o rană adâncă în trup, lovindu-se de coama ascuțită a acoperișului. N-a mai izbutit una dintre aterizările sale obișnuite și atât de elegante, ci căzu greu în curte, izbindu-se tare de pământul ud și murdar, lângă Atréiu și Gmork cel mort.

Se scutură, strănută ca un câțel ce iese din apă și spuse:

— În sfârșit! Pe-aici mi-erai! Văd că am sosit tocmai la timp. Atréiu nu spuse nimic. Își petrecu brațele pe după gâtul lui Fuhur și își vâri fața în coama lui alb-argintie.

— Hai, îl îndemnă Fuhur, așază-te pe spinarea mea! N-ai timp de pierdut.

Atréiu dădu doar din cap. Abia acum văzu Fuhur că piciorul lui Atréiu era prins în botul lupului.

— Rezolvăm noi îndată, spuse el rostogolindu-și ochii roșii-rubinii, să nu-ți faci nici o grijă.

Apucă cu amândouă labele, încercând să descleșteze fălcile lui Gmork. Dar dinții nu se clintiră nici un milimetru.

Fuhur găfâia și pufâia din pricina încordării, dar în zadar. Cu siguranță că n-ar fi izbutit să-l elibereze pe micul său prieten, dacă n-ar fi fost ajutat de noroc. Dar se știe că balaurii-noroc au întotdeauna noroc și, o dată cu ei, și cei care le sunt dragi.

Căci în clipa când Fuhur, istovit, se opri și se plecă peste capul lui Gmork pentru a vedea mai bine pe întuneric ce s-ar mai putea face, s-a întâmplat ca talismanul Crăiesei Copile, atârnat de lanț în jurul gâtului, să se așeze pe fruntea vârcolacului mort. Și tot în aceeași clipă se deschise botul, eliberând piciorul lui Atréiu.

— Hei, strigă Fuhur, ai văzut?

Atréiu nu răspunse.

— Ce s-a întâmplat, întrebă Fuhur, unde ești, Atréiu?

Băjbâi prin întuneric căutându-și prietenul, dar el nu mai era acolo. Și, în timp ce încerca să pătrundă bezna nopții cu ochii săi de un roșu-aprins, începu să simtă și el însuși ceea ce-l smulsese de lângă el pe Atréiu îndată ce se eliberase: era neantul care se apropiase tot mai mult. AURYN îl apăra însă de sorbul puternic.

Atréiu se împotriviuse zadarnic. Neantul era mai tare decât propria lui voință micuță. Lovi cu brațele, luptă și dădu din picioare, dar membrele lui nu mai ascultau de el, ci de forța aceea irezistibilă. Nu-l mai despărteau decât câțiva pași de distrugerea sa definitivă.

Chiar atunci Fuhur trecu în zbor peste el ca un fulger alb, licăritor și, apucându-l de smocul de păr lung, negru-albăstrui, îl trase în sus și porni vâjâind, înălțându-se în văzduhul negru al nopții.

Orologiul din turn bătut de nouă ori.

Nici unul dintre cei doi, nici Fuhur și nici Atréiu nu fură mai târziu în stare să spună cât ținuse zborul prin obscuritatea totală, dacă într-adevăr a fost doar o singură noapte. Poate că orice fel de timp încetase să mai existe pentru ei și stăteau suspendați în nemișcare în mijlocul întunericului nemărginit. A fost cea mai lungă noapte trăită vreodată, nu numai pentru Atréiu, ci și pentru Fuhur, care era mult mai vârstnic.

Dar până și cea mai lungă și cea mai întunecoasă noapte se sfârșește odată. Și, când se iviră zorile spălăcite, amândoi zăriră departe în zare Turnul de Fildes.

Aici era inevitabil să nu ne oprim puțin pentru a explica o particularitate a geografiei Fantáziei. Uscatul și mările, munții și apele nu stau nemișcate ca în lumea oamenilor. De aceea ar fi, de pildă, cu neputință să se întocmească o hartă a Fantáziei. Acolo nu se poate prevedea niciodată cu siguranță ce ținut se învecinează cu alt ținut. Până și punctele cardinale se schimbă după ținutul în care te afli. Iarna și vara, ziua și noaptea se supun în fiecare regiune unor legi diferite. E posibil ca, ieșind din deșertul pârjolit de soare, să nimeresti în mijlocul unor zăpezi arctice. În lumea Fantáziei nu există distanțe măsurabile, așa că și cuvintele „aproape” și „departe” au o altă semnificație. Toate depind de starea sufletească și de voința celui care parcurge un anumit drum. Deoarece Fantázia e nemărginită, punctul său central poate fi oriunde – sau, mai bine zis, e la fel de departe sau de aproape, pornind de pretutindeni. Depinde întru totul de cel care dorește să ajungă la punctul central. Iar cel mai interior punct central e tocmai Turnul de Fildes.

Spre mirarea sa, Atréiu se trezi șezând pe spinarea balaurului fără să-și amintească însă cum ajunsese acolo. Nu mai știa decât că Fuhur îl smulsese în sus, apucându-l de smocul de păr. Înfrigorat, căută să se înfășoare mai bine în hlamida ce flutura în urma sa, dar observă că aceasta își pierduse culoarea și devenise sură. La fel se întâmplase și cu pielea și părul său. Iar acum văzu în lumina crescândă a dimineții că nici Fuhur nu scăpase. Balaurul arăta doar ca o pală cenușie de negură și ajunsese aproape tot atât de ireal. Amândoi fuseseră prea aproape de neant.

— Atréiu, micul meu stăpân, îl auzi vorbind încetșor pe balaur, te doare rău rana?

— Nu, răspunse Atréiu, nu mai simt nimic.

— Ai fierbințeli?

— Nu, Fuhur, nu cred. De ce mă-ntrebi?

— Am simțit că tremuri, răspunse balaurul, oare ce te-ar mai putea face pe tine să tremuri, Atréiu?

Atréiu tăcu o vreme înainte de a răspunde:

— În curând vom fi sosit. Și atunci va trebui să-i spun Crăiesei Copile că nu mai există nici o scăpare. Din toate câte a trebuit să le fac, acesta e lucrul cel mai greu.

— Da, spuse Fuhur încă și mai încet, e-adevărat.

Zburară mai departe în tăcere, mereu spre Turnul de Fildes. După câțva timp, balaurul începu din nou:

— Ai văzut-o vreodată, Atréiu?

— Pe cine?

— Pe Crăiasa Copilă sau, mai curând, pe Suverana Dorințelor cea cu Ochii de Aur? Căci astfel trebuie să i te adresezi când te afli în fața ei.

— Nu, n-am văzut-o niciodată.

— Eu da. De foarte multă vreme. Pe atunci străbunicul tău trebuie să fi fost copil. Și eu mai eram încă un june Topăie-prin-Nori cu capul plin de prostii. Într-o noapte am încercat să-mi iau de pe cer luna ce strălucea mare și rotundă acolo sus. După cum ți-am spus, pe atunci nu înțelegeam încă nimic. Când, la sfârșit, m-am lăsat să cad înapoi pe pământ, dezamăgit, eram foarte aproape de Turnul de Fildes. În noaptea aceea pavilionul în formă de boboc de magnolie își deschisese larg petalele, iar în mijlocul lor vedeam că șade Crăiasa Copilă. Mi-a aruncat o privire, o singură scurtă privire, dar – nu știu cum să-ți spun – din noaptea aceea am devenit altul.

— Cum arăta?

— Ca o fetiță. Dar e mult mai în vârstă decât cele mai bătrâne făpturi ale Fantăziei. Mai bine aș spune: e fără vârstă.

— E însă bolnavă de moarte, spuse Atréiu; s-o pregătesc eu cu băgare de seamă pentru sfârșitul oricărei speranțe?

Fuhur făcu din cap semn că nu.

— Nu, ar ghici imediat că încerci doar s-o liniștești. Trebuie să-i spui adevărul.

— Chiar dacă moare din această cauză? întrebă Atréiu.